

උයන්පල්ලා සිත දේ නිවැරදි ය. තරුණ පෝඩුවක් විශාලී ගස මුල ප්‍රේමාලිංගනයේ යෙදෙයි. තරුණයාගේ අත උයන්පල්ලාට හරි හැටි නොපෙනේ. එහෙත් තරුණියගේ කියවූ වැල් තරුණයාගේ මුහුණේ වෙලීමට තරම් දෙදෙනා සමීප වී සිටිති. උයන්පල්ලාට කුණුනරුපයක් කියවෙන්නට ගියේ ය. ඔහු හතික විශාලී ගස දෙසට බර අඩි තැබුවේ ය.

උයන්පල්ලා තමන් දෙසට එන දුටු තරුණ යුවල කලබල වූහ. ඝෂණයකින් තරුණයාගේ අත තරුණිය කෙරෙහි ඉවතට පැනවේ ය. එපමණකින් නොහැටිති ඔහුගේ සිරුර හා ඇතේ සිරුර අතර පැවති සියලු ඇඟලුම්කම් නැවතිණි. උයන්පල්ලා ඔවුන් ළඟට එනවිට

අගල් අටක දහයක පරතරයක් පෙම්වතුන් අතර නිර්මාණය වී තිබුණේ ය.
 "තොපිට හැමදාම කියන්න ඕනද.....?" මෙතන හැසිරෙන්න හැටි..... පලයල්ලා..... ඇඳුම් උඩට වෙලා..... අල්ලෙ.....ගො..... ඕන අඩවිවත්.....
 උයන්පල්ලාගේ හෙත් කෝපයෙන් රතු වී තිබුණි. තම පෙම්වතිය විළියෙන් මුකුලින වී යනු පෙම්වතා දුටුවේ ය.
 "මේ ලොකු උන්නතෙ.....අපි.....අපි නරක විදිනට නිවියෙ නැත....." ඔහු ගෙන ගසමින් පැවසුවේය. එහෙත් ඒ වදන් වල කෝපයක සේයාවක් තිබිණි.
 "ඒක වෙන්හැනි..... තාම හැටිට කපේ බොත්තම් ගැලවිලා තියෙන්නේ....." උයන්පල්ලා පුඵව නිරිතයක සාක්ෂි වලින් දමා ගැසුවේය. තරුණිය එක් අත්ලකින් ළමාද වසා ගන්නට උත්සාහ කළා ය.
 "ලොකු උන්නතෙගෙම රස්සාව කරන තම කෙතෙක් මෙතනින් ගියා.....උන්න..... ඒත් අපිට මුකුත් කිව්වේ..... නැත..... ලොකු උන්නතෙ..... විතරක්....." තරුණයාට විත්ති වාචකය ඉදිරිපත් කිරීමට අවසර ලැබුණේ නැත.

"තොපිට කුණුනරුප අනන්ත ආසද.....?" උයන්පල්ලා ඇසුවේ ය. තවත් ගමක් කියන්නට පෙර තරුණිය වහා නැගිටිවේය. බිම තිබූ බිත් එකක් අතට ගෙන පෙම්වතාගේ අතින් අල්ලා ගන්නා ය. ඇගේ හැඟුමේ තේරුම් ගත් තරුණයා කිසිත් නොදොඩා ම ඇ හා ඉවත්ව යන්නට වන්නේ ය.

"ආසු තම අකුලක් අස්සට රිංගනවා.....නෙමෙයි" උයන්පල්ලා ගේ හඬ ඔවුන් ලුහුබැඳ ආවේ ය. විශාලී ගස යට අතරින් අමුතු ම සිසිලය. පෙම්වතුන් වෙතත් තරන් කරා නොගොස් මේ ගස යටට ම එන්නේ ඒ සිසිලයේ හිඳ ප්‍රේමයෙන් නැතැවී යාමටය. උයන්පල්ලා ද තවස් වරුව ම ගත කරන්නේ මේ ගස යට ය. ඔහු සිටින බව දුටු කල්හි ඇතිත් යනෙන පෙම්වතුන්ගේ මුහුණ ඇදුරු වේ. උයන්පල්ලා එහා මෙහා වෙනතරු සිට ගස යටට ඒමට ඔවුහු විශාලී ගස පෙනෙන මානයේ වාඩි වෙති. උයන්පල්ලාගේ සිත කළකිරුණේ ය. තමා උඩත සේවය දේව කාර්යයක් සේ සිතුවද අනෙක් උයන්පල්ලන් දෙදෙනා එසේ නොසිතති. උයනට සිරියාව ප්‍රේමවන්තයන් බව එක් උයන්පල්ලාගේ කියයි. අනෙකා ද ඔහුට අනුමත කරයි. ප්‍රේමවන්තයන්ට අකල් හෙළන්නට එතිසා ම ඔවුහු ඉදිරිපත් නොවෙති.
 "උඩතය තුළ අශෝභන ව හැසිරීම තහනම්" උයනට ඇතුළු වෙන අයට ලබාදෙන විකට් පතෙහි යට එම වාක්‍යය රථවී අකුලින් මුදුණය කර ඇත. ඒ අනුව පෙම්වතුන්ට අහිසි ලෙස හැසිරෙන්නට ඉඩ නොදීමට උයන්පල්ලා ඉවා ගන්නේ උයනේ රැකියාව හරු ගත් දින මය. තමා රාජකාරිය නරුයට ඉටු කරන බවක් උයන්පල්ලාට දැනුණේ ය. ඔහු විශාලී ගස යට සිසිල් වූ වාතයෙන් හද පුරවා ගන්නේ

කොට කතාව

සංවිධානය කර තිබිණි.
 "අවුරුදු තිනක් විතර....." උයන්පල්ලා උත්තර දුන්නේ ය. "මේ ගත ගෙන්නාපු විනෙ මහත්තුරු කියලා තියෙන්නේ..... සාමාන්‍යයෙන් වියුණුසියා කුලයේ ගස්වල මල්..... විපෙන.....ගෙඩි හැඳෙන කාල.....ඒ අනුව මේ ගනේ මල් හට ගන්නා කාලේ ආවත්..... මල්..... පිපුණො නැත..... තවම" එක් පරික්‍ෂණ මගතෙක් උයන්පල්ලාට කරුණු කාරණා පැහැදිලි කර දුන්නේ ය.

ය. නැති සිටියේය. අත ගසක් යට එකිනෙකා වෙලා ගත් පෝඩුවක් ඔහු දුටුවේ එවිට මය. ඔහුට යළිත් කුණුනරුපයක් කියවෙන්නට ගියේ ය. උයන්පල්ලා එදෙසට ගියේ කෝපයෙන් රතු වෙමිනි.

මල්නොපිපුණාට..... මහත්තයෝ..... මේ ගනේ තියෙන සිරියාවන්තෙමා..... දවාලට අවිච්චි ඉඳලා ගත යටට ආවම තේරෙන්නේ ඔළුව අතගානවා වගෙයි.....
 "ඒත්, ලොකු උන්නතෙ.....උද්‍යාන පාලක සභාව නිර්ණය කරලා තියෙනවා.....මල්

ලසන්ත ආර්යරත්න

විශාලී ගස ගැන පරික්‍ෂණයක් කරන්නට ගාක විශේෂඥවරු දෙදෙනෙක් ආහ. ඔවුහු ගසේ මල්, කොළ ආදියේ සිට රකිලි දක්වා කුඩා කැබලි එක් රැස් කළහ. උයන්පල්ලා ද ඔවුහුගේ කාර්යයට උදව් දුන්නේ ය. ඒ විටත් විට තේ වතුර ප්ලාස්කුවට දමා ගෙනැවිත් දීමිනි. උයන්පල්ලාට මේ පරික්‍ෂණ අමුතු දෙයක් නොවී ය. උයනේ ඇතැම් ගස් ගැන පරික්‍ෂණ කිරීමට විවිධ අය උයනට එති. ඇතැම් ගස් එම පරික්‍ෂණ වලින් පසුව මිය ගිය අවස්ථා ද ඇත්තේ ය.

පිපෙන ගස් වලට වැසී

"විශාලී ගත මැරුණොතින් වැඩක් නෑ....." උයන්පල්ලා සිතුවේ එසේය ය. "හැබැව මහත්තයෝ විශාලී ගතට මොකද වෙලා තියෙන්නේ? උයන්පල්ලා එක් පරික්‍ෂණ මගතෙකුගෙන් ඇසුවේ ඉවසීමේ සීමාව ඉක්මවා යමිනි.
 "ලොකු උන්නතෙ..... මේ ගත..... ලංකාවට ගෙනත් දුන් අවුරුදු කීයක් වෙනවද.....?"
 පිලිතුරු අපේක්‍ෂාවෙන් සිටි ඔහුට යළිත් යොමු වූයේ ප්‍රශ්නයකි. උයන්පල්ලා සිතින් අතිතයට ගියේ ය. මීට අවුරුදු විසි පහකට තිනකට පමණ පෙර විනයෙන් ආ උත්තමයෙකු උයනේ මේ පැළය සිටුවූ හැටි ඔහුට මතක ය. එදින ලොකු උත්සවයක් ද

සාත්තුවක් කරන්න.....සමහර විට මේ වාච්.....මල් පිපුණේ තැන්තම්.....පෝරු දාන එදින පටන් විදින නැත.....
 "මං මේ උයනෙ ඉන්නතාක් කල් විශාලී ගත ආරස්සා කරනවා.... ඒ තිලල හෙවණ මට බොහෝම සම්පත්තියක්....." උයන්පල්ලාගේ මිමුණුම් කිසිවකට ඇසුනේ නැත. එදින පටන් උයන්පල්ලා විශාලී ගස ළඟ තිතර ගතකුණේ ය. ගස හා කතා කළේය. ගස වෙදට පැමිණෙන පෙම්වතුන් හේතු විරහිතව පළවා හැරියේ ය.

උයන්පල්ලාට මනා තනිකමක් දැනුණේ ය. සිය ජීවිතය උයනේ ගස් හා සමාන කිරීමට හැත් කළේ ය. ඇතැම් ගස් වර්ෂය පුරාවට ම මලින් සැරසෙන්නේ ය. වසරේ එක් වරකට පමණක් මල් එල හට ගන්නා ගස් ද බොහෝ ය. කුඩා පදුරු පවා කෙලෙසක හෝ මල් කිහිපි විහිදා

පායි. විශාලී ගනේ මල් කෙබඳු විය හැකිදැයි උයන්පල්ලා කල්පනා කළේ ය. උයන්පල්ලාට මේ තනිකම දැනෙන්නට පටන් ගත්තේ, උයන පිරිසිදු කිරීමට පැමිණි එල්සි දැඩිමෙන් පසුව ය. ගැහැණුන්ගේ සමාගමය අමුස කළද ඇතේ කට හෙඩිනි අමුතු සියුමැලි බවක් ඔහුට දැනුණේ ය. ඇතේ ගමන බිමන ද ඇපුරු ලාලිතයකින් පිරි ඇතැයි ඔහුට සිතුවේ ඊට දින කීපයකට පෙර සිට ය.

"අයිසා.....විශාලී ගත පාමුලට වෙලා මොනවද කල්පනා කරන්නේ.....?" ඒ එල්සිගේ කටහඬ ය. ඔහු සිටින්නේ සිහිනසක නොවන බව උයන්පල්ලාට දැනුණේ ඇතේ රුව තම හෙත් ඉදිරියේ සැබෑවට ම පැවති බැවිනි. උයන්පල්ලා මුඛට සිනාවක් නංවා ගැනීමට උත්සාහ කළේ ය.
 "මං මේ තින තිනා උන්නේ.....මේ ගස් වලට පෝරු.....ඊක දාන.....දවස් ළඟයි කියලා....." ඔහු වාක්‍යයක් නිර්මාණය කළේ ය.

"නැබැඳ අයිසා මේ ගනේ මල් පුදින්නේ නැය කියන්නේ....." එල්සි ඇසුවේ ඔහු ළඟින් ඉඳ ගනිමිනි. ඇතේ කකුලේ නියපොල වල දම්පාට සායම් උලා තිබුණේ ය. "මල් පුදින්නේ නැති වුණාට මේ ගත මට ලස්සනයි.....එල්සි....." "මටත් එහෙමයි....."
 ඇතින් ගිය ප්‍රේමවන්තයෙක් තමා දෙස හැර බලනු උයන්පල්ලා දුටුවේ ය. ඔහු වහා එල්සි වෙතින් ඇත් මෙන් වූයේ ය. එල්සි මේ වෙනස දුටුවද තිනඬව ම උන්නා ය.
 "අයිසට උන්.....බයයි....." එල්සි කීවේ තවත් යුවලක් අතින් අත වෙලී පැමිණ උයන්පල්ලා දුටු සැතින් අත් ලිහා දමනු දැකීමෙනි.

"උද්‍යානෙ..... හැසිරෙන විදිනක් තියෙනවා....." "ඒත්....."එල්සි කියන්නට ගිය වාක්‍ය නැවත මුව තුළ ම රුදවා ගත්තේ උයන්පල්ලාගේ ඇදුරු වන මුහුණ දුටු සිසා ම ය. එල්සි නැවතත් ඔහු තුන් ගැනට ළං වූවා ය. ඇතේ දැස දිප්තිමත් ය. ඒ දැස වල ආරාධනාව උයන්පල්ලාට වැරදෙනයි. තමා යන සුළුතින් විශාලී ගසේ කොළ එක සිරුරට බිම වැටුණේ ය. උයන්පල්ලා නැති සිටියේ උයනේ අනෙක් කොටස කරා යාමට ය.

වැසී සමය ආරම්භ වූයේ දින දෙකකට තුනකට පෙරදී ය. තිතර තිතර ඇඳ හැලෙන වැස්සෙන් උයනේ ගස් සතුටු වූවා සේ ය. හැම ගතක ම, පදුරක ම ළා ගත පැහැති ළා දැම නැගෙන්නට විය. උයන්පල්ලා ද සිටියේ ප්‍රීතියෙනි. තියං කාලයට මොත් වතුර දැමීමට තවදුරටත් වෛගෙසිය යුතු නොවේ. වැසී දියෙන් පෙහෙණු විශාලී ගස පවා තවත් ලොකු මහත් වී ඇතැයි උයන්පල්ලා සිතුවේ ය. උයනේ හිඳ ගැනීමට තැනු බැරකු පවා තෙත ගතියකින් යුක්ත වූයෙන් කුඩා මං තීරු දිගේ ඇවිදීමට සිදු වූයේ උයනට පිවිසෙන අයට ය. මෙම තෙතබරු ගතිය උයනට එන පෙම්වතුන්ට එවා වී තිබිණි. එකිනෙකා වෙලා ගත් පෙම්වතුන් දක්නට නොලැබීමෙන්

උයන්පල්ලා සිටියේ සැහැල්ලු සිතකිනි.
 එක් දිනක් උයන්පල්ලා විශාලී ගස යට වාඩි වී සිටියේ ය. බිමට තැමුණු අතු අතරින් විටින් විට සිය රක්ෂය එවමින් තීරු බැස යමින් තිබිණි. උද්‍යානයේ සිටි ඇතැමෙකු පිටිවීමේ දොරටුව දෙපස පා නගනු උයන්පල්ලා දුටුවේය. වේලාව හවස පහළ ළංව ඇතැයි උයන්පල්ලාට සිතුණි.

විශේෂ අවස්ථා වලදී හැර හවස පහෙන් පසු උයනට ඇතුළු වීමට හෝ උයන තුළ රැඳී සිටීමට කිසිවෙකුට අවසර නොලැබේ. තීරු සිය එලිය සඟවා ගන්නේ අහස ඇදුරු වළාකුළකට හාර කරමිනි. ඇදුර හා මතුරු වූ සුළඟ උයන්පල්ලාගේ දෑත එකිනෙක පටලවා දැමීමේ ය. තවත් මොනොකමින් හින් වැසී